

Становище

от

проф. Христо Харалампиев, преподавател в Катедра
„Рисуване и моделиране“ към Архитектурния факултет на
УАСГ

Във връзка с дисертационен труд на тема **„Експресивният
изказ в изкуството от края на ХХ-ти и началото на ХХІ
век“** за присъждане на образователната и научна степен
„доктор“ – автор Криста Кирова.

Криста Кирова е родена в град Плевен 1988г. Придобива бакалавърска степен „Живопис и стенопис“ през 2011г в НБУ. 2013г придобива магистърска степен „Живопис“ в НБУ при проф. Николай Майсторов. 2015г получава педагогическа професионална квалификация в НХА. 2013г работи като галерист в НБУ. Организираща е три самостоятелни изложби: Плевен 2015г, Варна 2016г, Банско 2017г. Има номинация от „Алианс България“ в рамките на конкурс за млади творци по живопис 2014г.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е резултат от свободна докторантура – практик, придружена с изложба на собствени творби. Докторантурата е към НБУ, програма „Визуално – пластични изкуства“, департамент „Изящни изкуства“, научен ръководител доц. Валентин Савчев.

Дисертационният труд се състои от 151 страници текст с включен илюстративен материал. Сравнително краткият обем на текста се обяснява с характера на дисертацията, придружена с изложба от собствени творби в контекста на избраната тема. Самият текст е структуриран от: увод, три глави и заключение.

В уводната част е дефинирана целта на изследването, а именно – генезиса на Експресионизма, неговата същностна характеристика и изявени представители. Тук авторът показва желание да разглежда проблема в развитие, както идеологически, така и като пластичен изказ. Обхватът на изследването е от зараждането на Експресионизма, през появата му в България, до неговото същностно развитие през последната четвърт на XX и началото на XXI век. Избрана е подходяща за реализиране на целта методология, използвайки исторически, иконографски и сравнителен анализ.

Първата глава от текста „Поява и развитие на Експресионизма през XX век“ е опит да се проследи в исторически план зараждането, мястото и социалните предпоставки за появата на разглежданото течение в изкуството. Тя е и най-кратката глава от дисертационния труд. Разбира се в този ограничен обем не би могло да се търси детайлен теоритичен анализ, а по-скоро информативно запознаване с проблема и създаване на основа за последващи разсъждения по темата. Двете отделни части от глава първа: 1.1 Поява на Експресионизма в европейското изкуство и 1.2 Поява на Експресионизма в българското изкуство, очертават границите на проблема и предпоставят неговото по-задълбочено изследване в следващите две глави. В този смисъл, смятам, че независимо от декларираната структура, тази част от текста би могла да се приеме като допълнително въведение в темата.

Следващите две глави на докторския труд са посветени на експресивната образност. Тук определено се съдържа и голяма част от стойностния характер на текста. Предвид практическите занимания на автора като художник, образността е територия, в която докторантът се чувства много по-уверен и с голяма доза информираност представя, анализира и прави по-мощни заключения. Следва да се отбележи, че във втората глава

експресивният изказ в европейското изкуство е разгледан в общ план (живопис, кино, театър, музика, литература). Това определено е в полза, както на обективния анализ на проблема, така и на възможността да се намери мястото на българското присъствие в него. Разбира се, тук се разглежда определен период от последната четвърт на XX век и първото десетилетие на XXI век, което допълнително фокусира вниманието на докторанта, давайки му възможност за по-задълбочено изследване на автори, свързани със споменатия период. Освен това, се прави опит за проследяване промените в пластичния изказ на авторите, резултат както на обективното развитие на техните възгледи, така и на характерните им лични особености.

Третата глава „Експресивната образност в българското изкуство“, дава възможност на автора да демонстрира в най-голяма степен личната си позиция по разглеждания проблем. Подборът на автори, опита да се анализират техни произведения и да се търси мястото им в общия контекст, показва не само богата култура и информираност, но и определена склонност към селекция, подчинена на преследваната цел. В тази част от дисертационния труд най-ясно личи битността на автора като действащ художник.

В заключението Криста Кирова демонстрира личната си съпричаност към идеологията на Експресионизма. Това внася определен колорит в цялостния текст и отново прави лесно разпознаваема характеристиката ѝ като художник. Справката за приносите е коректна и в съответствие с текста. Цитирани са и изискуемите за процедурата научни публикации.

Предвид вида на дисертационния труд – текстова част плюс лично творчество, ще си позволя и една препоръка. Смятам, че липсата на текстова и илюстративна част, свързана с личното творчество на автора, оставя определена празнина в представения дисертационен труд. Приемам, скромността, като

една от причините за липсата на тази информация, но също така съм убеден, че евентуалното присъствие на такава част по подходящ начин и обем би дало друг облик на цялостния труд.

Независимо от направената препоръка смятам, че дисертационният труд притежава качествата за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

19.08.2018

проф. Христо Харалампиев